

SEXTI AURELII
PROPERTII
LIBER IV.

ELEGIA I.

HOC, quodcunque vides, hospes, quam maxima Ro-
Ante Phrygem Æneam collis et herba fuit. (ma
Atque ubi navalí stant sacra Palatia Phœbo,
Evandri profugæ procubuere boves.
Fictilibus crevere Deis hæc aurea templa;
Nec fuit opprobrio facta fine arte casa.
Tarpeiusque pater nuda de rupe tonabat:
Et Tiberis nostris advena bubus erat.
Qua gradibus domus ista Remi se sustulit, olim
Unus erat fratrum maxima regna focus.
Curia, prætexto quæ nunc nitet alta senatu,
Pellitos habuit rustica corda patres.
Buccina cogebat priscos ad verba Quirites:
Centum illi in prato sæpe senatus erat.
Nec sinuosa cavo pendebant vela theatro.
Pulpita solennes non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos quærere Divos;

Rr 2

Cum

336 PROPERTII LIBER IV.

Cum tremeret patrio pendula turba facro,
 Annuaque accenso celebrare Palilia feno,
 Qualia nunc curto lustra novantur equo.
 Vesta coronatis pauper gaudebat asellis:
 Ducebant macræ vilia sacra boves.
 Parva saginati lustrabant compita porci;
 Pastor et ad calamos exta litabat ovis.
 Verbera pellitus fetosa movebat arator,
 Unde licens Fabius sacra Lupercus habet.
 Nec rudis infestis miles radiabat in armis:
 Miscebant usta prælia nuda sudę.
 Prima galeritus posuit præatoria Lucmo.
 Magnaque pars Tatio rerum erat inter oves.
 Hinc Tities, Ramnesque viri, Luceresque coloni.
 Quatuor hinc albos Romulus egit equos.
 Quippe suburbanæ parva minus urbe Bovillæ;
 Et, qui nunc nulli, maxima turba Gabi:
 Et stetit Alba potens, albæ suis omine nata,
 Hac, ubi Fidenas longe erat ire via.
 Nil patrum, nisus nomen, habet Romanus alumnus:
 Sanguinis altricem nunc pudet esse lupam.
 Huc melius profugos misisti, Troja, Penates.
 En quali ducta est Dardana puppis ave!
 Jam bene spondebant tunc omina, quod nihil illam
 Læserat abiegni venter apertus equi,
 Cum pater in natum tremulus cervice pependit,
 Et verita est humeros urere flamma pios.

Tunc

PROPERTII LIBER IV. 337

Tunc animi venere Deci, Brutique secures;
 Vexit et ipsa sui Cæsar's arma Venus,
 Arma resurgentis portans victricia Trojæ.
 Felix terra tuos cepit, Iule, Deos;
 Si modo Avernal's tremulæ cortina Sibyllæ
 Dixit Aventino rura pianda Remo:
 Aut si Pergameæ fero rata carmina vatis
 Longævum ad Priami vera fuere caput.
 Vertite equum Danai: male vincitis: Ilia tellus
 Vivet, et huic cineri Jupiter arma dabit.
 Optima nutricum nostris lupa Martia rebus,
 Qualia creverunt mœnia lacte tuo!
 Mœnia namque pio conor disponere versu:
 Hei mihi quod nostro est parvus in ore sonus!
 Sed tamen exiguo quodcunque e pectore rivi
 Fluxerit, hoc patriæ serviat omne meæ.
 Ennius hirsuta cingat sua dicta corona:
 Mi folia ex edera porrige, Bacche, tua:
 Ut nostris tumefacta superbiat Umbria libris,
 Umbria Romani patria Callimachi.
 Scandentes si quis cernet de vallibus arces,
 Ingenio muros æstimet ille meo.
 Roma favit; tibi surgit opus: date candida cives
 Omina; et inceptis dextera cantet avis.
 Sacra, diesque canam, et cognomina prisca locorum:
 Has meus ad metas fudet oportet equus.
 Quo ruis imprudens vase dicere facta Properti?

Non

Non sunt a dextra condita fila colo.
 Acceris lacrymis cantus: aversus Apollo:
     Poscis ab invita verba pigenda lyra.
 Certa feram certis auctoribus; haud ego vates
     Nescius ærata signa movere pila:
 Me creat Archytæ foboles Babylonius Horos,
     Horos, et a proavo ducta Conone domus.
 Di mihi sunt testes, non degenerasse propinquis,
     Inque meis libris nil prius esse fide.
 Nunc premium fecere Deos, et fallitur auro
     Jupiter. Obliquæ signa iterata rotæ,
 Felicesque Jovis stellas, Martisque rapacis,
     Et grave Saturni fidus in omne caput,
 Quid moveant Pisces, animosaque signa Leonis,
     Lotus et Hesperia quid Capricornus aqua,
 Dicam. Troja cades, et Troica Roma resurges:
     Et maris, et terræ longa sepulcra canam.
 Dixi ego, cum geminos produceret Arria natos,
     (Illa dabat natis arma vetante Deo)
 Non posse ad patrios sua pila referre Penates.
     Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.
 Quippe Lupercus equi dum faucia protegit ora,
     Heu fibi prolapsus non bene cavit equo:
 Gallus at in castris dum credita signa tuetur,
     Concidit ante aquilæ rostra cruenta suæ.
 Fatales pueri, duo funera matris avaræ!
     Vera sed invito contigit ista fides.

Idem

Idem ego, cum Cynaræ traheret Lucina dolores,
     Et facerent uteri pondera lenta moram,
 Junoni votum facite impetrabile, dixi.
     Illa parit: libris est data palma meis.
 Hoc neque arenosum Libyci Jovis explicat antrum,
     Aut fibi commissos fibra locuta Deos,
 Aut si quis motas cornicis senserit alas,
     Umbra neque e magicis mortua prodit aquis.
 Aspicienda via est cœli, versusque per astra
     Trames, et ab Zonis quinque petenda fides.
 Exemplum grave erit Calchas. Namque Aulide solvit
     Ille bene harentes ad pia faxa rates.
 Idem Agamemnoniæ ferrum cervice puellæ
     Tinxit; et Atrides vela cruenta dedit.
 Nec redire tamen Danai. Tu diruta fletum
     Supprime, et Euboicos respice, Troja, sinus.
 Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes;
     Et natat exuvii Græcia pressa tuis.
 Victor Oiliade rape nunc, et dilige vatem,
     Quam vetat avelli veste Minerva sua.
 Haec tenus historiæ. Nunc ad tua devehor astra:
     Incipe tu lacrymis æquus adesse novis.
 Umbria te notis antiqua Penatibus edit.
     Mentior? an patriæ tangitur ora tuæ?
 Qua nebula cavo rorat Mevania campo,
     Et lacus æstivis intepet Umber aquis:

Scan-

Scendentisque arcis confurgit vertice murus,
Murus ab ingenio notior ille tuo.
Offaque legisti, non illa ætate legenda,
Patris; et in tenues cogeris ifse Lares.
Nam, tua cum multi versarent rura juvenci,
Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox, ubi bulla rudi dimissa est aurea collo,
Matris et ante Deos libera sumta toga;
Tum tibi pauca suo de carmine dictat Apollo,
Et vetat infano verba tonare foro.
At tu finge elegos, fallax opus: hæc tua castra;
Scribat ut exemplo cætera turba tuo.
Militiam Veneris blandis patiere sub armis,
Et Veneris pueris utilis hostis eris.
Nam tibi viñtrices, quascunque labore paraſti,
Eludet palmas una puella tuas:
Et bene cum fixum mento discusseris uncum,
Nil erit hoc; rostro te premet ansa suo.
Illius arbitrio noctem, lucemque videbis;
Gutta quoque ex oculis non nisi jussa cadet.
Nec mille excubiae, nec te signata juvabunt
Limina; persuasæ fallere rima fat est.
Nunc tua vel mediis puppis luctetur in undis,
Vel licet armatis hostis inermis eas,
Vel tremefacta cavo tellus diducat hiatum;
Octipedis Cancri terga finistra time.

EL GIA II.

QUID mirare meas tot in uno corpore formas?
Accipe Vertumni signa paterna Dei.
Tuscus ego, et Tuscis orior; nec poenitet inter
Prælia Volsinos deseruisse focos.
Hæc me turba juvat, nec templo lætor eburno:
Romanum satis est posse videre forum.
Hac quondam Tibernus iter faciebat; et aiunt
Remorum auditos per vada pulsa sonos.
At, postquam ille suis tantum concessit alumnis,
Vertumnus verso dicor ab amne Deus:
Seu quia vertentis fructum percepimus anni,
Vertumni rursus creditur esse sacrum.
Prima mihi variat liventibus uva racemis,
Et coma lactenti spicea fruge tumet.
Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna
Cernis, et æstivo mora rubere die.
Insitor hic solvit pomosa vota corona;
Cum pyrus invito stipite mala tulit.
Mendax fama noces: alias mihi nominis index:
De se narranti tu modo crede Deo.
Opportuna mea est cunctis natura figuris.
In quamcumque voles, verte; decorus ero.
Indue me Cois; siam non dura puella.
Meque virum sumta quis neget esse toga?

342 PROPERTII LIBER IV.

Da falcem, et torto frontem mihi comprime fœno;
 Jurabis nostra grama secta manu.
 Arma tuli quondam; et memini, laudabar in illis:
 Corbis et imposito pondere messor eram.
 Sobrius ad lites: at cum est imposta corona,
 Clamabis capiti vina subesse meo.
 Cinge caput mitra; speciem furabor Iacchi:
 Furabor Phœbi, si modo plectra dabis.
 Cassibus impositis venor: sed arundine sumta,
 Faunus plumoso sum Deus aucupio.
 Est etiam aurigæ species Vertumnus, et ejus,
 Trajicit alterno qui leve pondus equo.
 Suppetat hoc, pisces calamo prædabor: et ibo
 Mundus demissis institor in tunicis.
 Pastorem ad baculum possum curvare, vel idem
 Sirpiculis medio pulvere ferre rosam.
 Nam quid ego adjiciam, de quo mihi maxima fama est,
 Hortorum in manibus dona probata meis?
 Cæruleus cucumis, tumidoque cucurbita ventre
 Me notat, et junco brassica vincita levi.
 Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter
 Impositus fronti langueat ante meæ.
 At mihi, quod formas unus vertebar in omnes,
 Nomen ab eventu patria lingua dedit.
 At tu, Roma, meis tribuisti præmia Tuscis,
 (Unde hodie vicus nomina Tuscus habet)

Tem-

PROPERTII LIBER IV. 343

Tempore quo sociis venit Lucomedius armis,
 Atque Sabina feri contudit arma Tati:
 Vidi ego labentes acies, et tela caduca,
 Atque hostes turpi terga dedisse fugæ.
 Sed facias, Divum sator, ut Romana per ævum
 Transeat ante meos turba togata pedes.
 Sex superant versus: te, qui ad vadimonia curris,
 Non moror; hæc spatiis ultima creta meis.
 Stipes acernus eram, properanti falce dolatus,
 Ante Numam grata pauper in urbe Deus.
 At tibi Mamuri, formæ cælator ahenæ,
 Tellus artifices ne terat Osca manus;
 Qui me tam dociles potuisti fundere in usus:
 Unum opus est, operi non datur unus honos.

LEGIA III.

HÆC Arethusa suo mittit mandata Lycotæ,
 Cum toties absis, si potes esse meus.
 Si qua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
 Hæc erit e lacrymis facta litura meis:
 Aut si qua incerto fallet te litera tractu,
 Signa meæ dextræ jam morientis erunt.
 Te modo viderunt iteratos Baætra per ortus,
 Te modo munito Sericus hostis equo,
 Hibernique Getæ, piæque Britannia curru,
 Ustus et Eoa discolor Indus aqua.

Sf 2

Hæcne

344 PROPERTII LIBER IV.

Hæcne marita fides, et pactæ sunt mihi noctes,
 Cum rudis urgenti brachia victa dedi?
 Quæ mihi deductæ fax omen prætulit, illa
 Traxit ab everso lumina nigra rogo:
 Et Stygio sum sparsa lacu; nec recta capillis
 Vitta data est: nupsi non comitante Deo.
 Omnibus heu portis pendent mea noxia vota.
 Texitur hæc castris quarta lacerna tuis.
 Occidat, immerrita qui carpsit ab arbore vallum,
 Et struxit querulas rauca per offa tubas:
 Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno,
 Æternusque tuam pascat, aselle, famem.
 Dic mihi, num teneros urit lorica lacertos?
 Num gravis imbelles atterit hasta manus?
 Hæc noceant potius, quam dentibus ulla puella
 Det mihi plorandas per tua colla notas.
 Diceris et macie vultum tenuasse: sed opto
 E desiderio fit color iste meu.
 At mihi cum noctes induxit Vesper amaras,
 Si qua relicta jacent, oscular arma tua.
 Tum queror in toto non fidere pallia lecto,
 Lucis et auctores non dare carmen aves.
 Noctibus hibernis castræ pensa labore,
 Et Tyria in gladios vellera secta fuos.
 Et disco qua parte fluat vincendus Araxes,
 Quot fine aqua Parthus millia currat equus.

Cogor

PROPERTII LIBER IV. 345

Cogor et e tabula pictos ediscere mundos,
 Qualis et hæc docti fit positura Dei:
 Quæ tellus sit lenta gelu, quæ putris ab æstu;
 Ventus in Italiam qui bene vela ferat.
 Affidet una foror, curis et pallida nutrix
 Pejerat hiberni temporis esse moras.
 Felix Hippolite nuda tulit arma papilla,
 Et texit galea barbara molle caput.
 Romanis utinam patuissent castra puellis:
 Effem militiæ sarcina fida tuæ.
 Nec me tardarent Scythiae juga, cum pater altas
 Africus in glaciem frigore neclit aquas.
 Omnis amor magnus, sed aperto in conjugæ major;
 Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipsa facem.
 Nam mihi, quo Pœnæ tibi purpura fulgeat ostris,
 Crystallusque tuas ornet aquosa manus,
 Omnia furda tacent; rarisque assueta calendis,
 Vix aperit clausos una puella Lares.
 Graucidos et catulæ vox est mihi grata querentis:
 Illa tui partem vindicat una tori.
 Flore facella tego; verbenis compita velo;
 Et crepat ad veteres herba Sabina focos.
 Sive in furtivo gemuit stans noctua tigno,
 Seu voluit tangi parca lucerna mero;
 Illa dies hornis cædem denunciat agnis,
 Succinctique calent ad nova lucra popæ.

Ne,

346 PROPERTII LIBER IV.

Ne, precor, ascensis tanti sit gloria Baetris,
 Raptave odorato carbasa lina duci,
 Plumbea cum tortae sparguntur pondera fundae,
 Subdolus et versis increpat arcus equis.
 Sed tua sic, domitis Parthæ telluris alumnis,
 Pura triumphantes hasta sequatur equos ;
 Incorrupta mei conserva federa lecti :
 Hac ego te sola lege redisse velim.
 Armaque cum tulero portæ votiva Capenæ,
 Subscribam ; Salvo grata puella viro.

ELEGIA IV.

TARPEIUM nemus, et Tarpeiae turpe sepulcrum
 Fabor, et antiqui limina capta Jovis.
 Lucas erat felix, edero so conditus antro ;
 Multaque nativis obstrebit arbor aquis ;
 Silvani ramosa domus, quo dulcis ab æstu
 Fistula poturas ire jubebat oves.
 Hunc Tatius fontem vallo præcingit acerno,
 Fidaque suggesta castra coronat humo.
 Quid tum Roma fuit, tubicen vicina Curetis
 Cum quateret lento murmure saxa Jovis ?
 Atque ubi nunc terris dicuntur jura subactis,
 Stabant Romano pila Sabina foro.
 Murus erant montes. Ubi nunc est curia septa,
 Bellicus ex illo fonte bibebat equus.

Hinc

PROPERTII LIBER IV. 347

Hinc Tarpeia Deæ fontem libavit; at illi
 Urgebat medium fictilis urna caput.
 Et fatis una malæ potuit mors esse puellæ,
 Quæ voluit flamas fallere, Vesta, tuas ?
 Vedit arenosis Tatium pro ludere campis,
 Pietaque per flavas arma levare jubes.
 Obstupuit regis facie, et regalibus armis ;
 Interque oblitas excidit urna manus.
 Sæpe illa immerita causata est omina Lunæ,
 Et fibi tingendas dixit in amne comas :
 Sæpe tulit blandis argentea lilia Nymphis,
 Romula ne faciem läderet hasta Tati.
 Dumque subit primo Capitolia nubila fumo,
 Rettulit hirsutis brachia secta rubis.
 Et sua Tarpeia residens ita flevit ab arce
 Vulnera vicino non patienda Jovi :
 Ignes castrorum, et Tatiæ prætoria turmæ,
 Et formosa oculis arma Sabina meis,
 O utinam ad vestros fedeam captiva Penates,
 Dum captiva mei conficer esse Tati.
 Romani montes, et montibus addita Roma,
 Et valeat probro Vesta pudenda meo.
 Ille equus ille meos in castra reponet amores,
 Cui Tatius dextras collocat ipse jubes.
 Quid mirum in patrios Scyllam fævisse capillos ?
 Candidaque in fævos inguina versa canes ?
 Prodita quid mirum fraterni cornua monstri,

Cum

Cum patuit lecto stamine torta via?
 Quantum ego sum Ausoniis crimen factura puellis,
 Improba virgineo lecta ministra foco!
 Pallados extinctos si quis mirabitur ignes;
 Ignoscat: lacrymis spargitur ara meis.
 Cras, ut rumor ait, tota pugnabitur urbe:
 Tu cape spinosi roscida terga jugi:
 Lubrica tota via est, et perfida; quippe tacentes
 Fallaci celat limite semper aquas.
 O utinam magicæ nossem cantamina Musæ;
 Hæc quoque formoso lingua tulisset opem.
 Te toga picta decet, non quem sine matris honore
 Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ.
 Sic hospes pariam duce te regina sub aula;
 Dos tibi non humilis prodita Roma venit.
 Sin minus, at raptæ ne fint impune Sabinæ,
 Me rape, et alterna lege repende vices.
 Commissas acies ego possum solvere; nuptæ
 Vos medium palla fedus inite mea.
 Adde, Hymenæe, modos, tubicen fera murmura conde:
 Credite, vestra meus mollet arma torus.
 Et jam quarta canit venturam buccina lucem,
 Ipsaque in Oceanum fidera lapsa cadunt.
 Experiar somnum; de te mihi somnia quæram:
 Fac venias oculis umbra benigna meis.
 Dixit, et incerto permisit brachia somno,
 Nescia se furiis accubuisse novis.

Nam

Nam Vestæ Illiacæ felix tutela favillæ
 Culpmam alit, et plures condit in offa faces.
 Illa ruit, qualis celerem prope Thermodonta
 Strymonis abscesso fertur aperta finu.
 Urbi festus erat, dixere Palilia patres:
 Hic primus cœpit mœnibus esse dies.
 Annua pastorum convivia, lufus in urbe,
 Cum pagana madent fercula deliciis;
 Cumque super raros feni flammantis acervos
 Trajicit immundas ebria turba dapes.
 Romulus excubias decrevit in otia solvi,
 Atque intermissa castra filere tuba.
 Hoc Tarpeia suum tempus rata, convenit hostem;
 Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.
 Mons erat ascensu dubius, festoque remissus:
 Nec mora, vocales occupat ense canes.
 Omnia præbebant somnos; sed Jupiter unus
 Decrevit pœnis invigilare tuis.
 Prodiderat portæque fidem, patriamque jacentem;
 Nubendique petit, quem velit ipsa, diem.
 At Tatius (neque enim sceleri dedit hostis honorem)
 Nube, ait, et regni scande cubile mei.
 Dixit, et ingestis comitum super obruit armis.
 Hæc, virgo, officiis dos erat apta tuis.
 A duce Tarpeia mons est cognomen adeptus.
 O vigil, injustæ præmia fortis habes.

Tt

ELE-

ELEGIA V.

TERRA tuum spinis obducat, lena, sepulcrum;
 Et tua, quod non vis, sentiat umbra fitim;
 Nec sedeant cineri manes; et Cerberus ulti
 Turpia jejuno terreat offa fono;
 Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem,
 Concordique toro pessima semper avis:
 Penelopen quoque, neglecto rumore mariti,
 Nubere lascivo cogeret Antinoo.
 Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum;
 Et volucris nidis esse neverca fuis.
 Quippe et Collinas ad fossam moverit herbas,
 Stantia currenti diluerentur aqua:
 Audax cantatae leges imponere Lunae,
 Et sua nocturno fallere terga lupo.
 Posset et intentos astu cæcare maritos.
 Cornicum immeritas eruit ungue genas,
 Consuluitque stryges nostro de sanguine, et in me
 Hippomanes fetæ semina legit equæ.
 Exornabat opus verbis, seu blanda perurat,
 Saxosamque terat sedula culpa viam.
 Si te Eoa, Dorixanium, juvat aurea ripa,
 Et quæ sub Tyria concha superbit aqua;
 Eurypylique placet Coæ textura Minervæ,
 Sectaque ab Attalicis putria signa toris;

Seu

Seu quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ,
 Murrheaque in Parthis pocula cocta foci;
 Sperne fidem, provolve Deos: mendacia vinctant:
 Frange et damnosæ jura pudicitiae.

Et simulare virum, precium facit. Utere causis:
 Major dilata nocte recurret amor.
 Si tibi forte comas vexaverit utilis ira,
 Post modo mercata pace premendus erit.

Denique ubi amplexu Venerem promiseris emto,
 Fac simules puros Ifidis esse dies.
 Ingerat Aprilis Iole tibi, tundat Amycle
 Natalem Maiis idibus esse tuum.

Supplex ille sedet. Posita tu scribe cathedra
 Quidlibet. Has artes si pavet ille, tenes.
 Semper habe morfus circa tua colla recentes,
 Litibus alternis quos putet esse datos.

Non te Medeæ delectent probra sequacis,
 (Nempe tulit fastus ausa rogare prior)
 Sed potius mundi Thais preciosa Menandri,
 Cum ferit astutos Comica mœcha Getas.

In mores te verte viri: si cantica jactat;
 I comes, et voces ebria junge tuas.
 Janitor ad dantes vigilet: si pulset inanis,
 Surdus in obductam somniet usque seram.
 Nec tibi displiceat miles non factus amori;
 Nauta nec, attrita si ferat æra manu;

T t 2

Aut

Aut quorum titulus per barbara colla pependit,
 Cœlati medio cum faliere foro.
 Aurum spectato, non quæ manus afferat aurum.
 Versibus auditis, quid nisi verba feres?
 Qui versus, Coæ dederit nec munera vestis,
 Ipsius tibi fit surda sine arte lyra.
 Dum vernal sanguis, dum rugis integer annus,
 Utere, ne quis eat liber amore dies.
 Vidi ego odorati victura rosaria Pæsti
 Sub matutino cocta jacere noto.
 His animos nostræ dum versat Acanthis amicæ,
 Per tenues offa sunt numerata cutes.
 Sed cape torquatae, Venus o regina, columbæ
 Ob meritum ante tuos guttura secta focos.
 Vidi ego rugoso tussim concrescere collo,
 Sputaque per dentes ire cruenta cavos,
 Atque animam in tegetes putrem exspirare paternas.
 Horruit algenti pergula curta foco.
 Exequiæ fuerant rari furtiva capilli
 Vincula, et immundo pallida mitra situ,
 Et canis in nostros nimis experrecta dolores,
 Cum fallenda meo pollice clathra forent.
 Sit tumulus lenæ curto vetus amphora collo:
 Urgeat hunc supra vis, sacrifice, tua.
 Quisquis amas, scabris hoc bustum cædito faxis,
 Mistaque cum faxis adjice verba mala.

ELE-

ELEGIA VI.

SACRA facit vates. Sint ora faventia facris;
 Et cadat ante meos icta juvenca focos.
 Cera Phileteis certet Romana corymbis,
 Et Cyrenæas urna ministret aquas.
 Costum molle date, et blandi mihi thuris honores;
 Terque focum circa lanceus orbis eat.
 Spargite me lymphis; carmenque recentibus aris
 Tibia Mygdoniis libet eburna Cadis.
 Ite procul fraudes; alio sint aere noxæ:
 Pura novum vati laurea mollit iter
 Musa, Palatini referamus Apollinis ædem:
 Res est, Calliope, digna favore tuo.
 Cæfaris in nomen ducuntur carmina: Cæsar
 Dum canitur, quæso, Jupiter, ipse vaces.
 Est Phœbi fugiens Athamana ad litora portus,
 Qua finus Ioniæ murmura condit aquæ,
 Actia Iulææ pelagus monumenta carinæ,
 Nautarum votis non operosa via.
 Huc mundi coiere manus: stetit æquore moles
 Pinea; nec remis æqua favebat avis.
 Altera classis erat Teucro damnata Quirino,
 Pilaque feminea turpiter apta manu.
 Hinc Augusta ratis plenis Jovis omne velis,
 Signaque jam patriæ vincere docta fuæ.

Tandem

Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
 Armorum et radiis picta tremebat aqua;
 Cum Phœbus linquens stantem se vindice Delon
 (Nam tulit iratos mobilis una notos)
 Astigit Augusti puppem super, et nova flamma
 Luxit in obliquam ter finuata facem.
 Non ille attulerat crines in colla solutos,
 Aut testudineæ carmen inerme lyræ:
 Sed quali aspexit Pelopeium Agamemnona vultu,
 Egeſſitque avidis Dorica caſtra rōgis;
 Aut qualis flexos ſolvit Pythona per orbes
 Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
 Mox ait; O longa mundi ſervator ab Alba,
 Auguſte, Hectoreis cognite major avis,
 Vince mari: jam terra tua eſt: tibi militat arcus,
 Et favet ex humeris hoc onus omne meis.
 Solve metu patriam; quæ nunc te vindice freta
 Imposuit proræ publica vota tuæ:
 Quam niſi defendes, murorum Romulus augur
 Ire Palatinas non bene vidit aves.
 Et nimium remis audent proh turpe Latinis,
 Principe te, fluctus regia vela pati.
 Nec te, quod classis centenis remiget alis,
 Terreat: invito labitur illa mari:
 Quodque vehunt proræ Centaurica faxa minantes,
 Tigna cava, et pictos experiere metus.

Frangit,

Frangit, et attollit vires in milite cauſa:
 Quæ niſi justa ſubeft, excutit arma pudor.
 Tempus adeſt: committe rates: ego temporis auctor
 Ducam laurigera Julia roſtra manu.
 Dixerat, et pharetræ pondus confumit in arcus:
 Proxima poſt arcus Cæſaris haſta fuit.
 Vincit Roma fide Phœbi: dat femina poenas:
 Sceptra per Ionias fracta vehuntur aquas.
 At pater Idalio miratus Cæſar ab aſtro:
 Sum Deus, et noſtri ſanguinis iſta fides.
 Proſequitur cantu Triton, omnesque marinæ
 Plauferunt circa libera ſigna Deæ.
 Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,
 Hoc unum, jutto non moritura die.
 Di melius. Quantus mulier foret una triumphus,
 Ductus erat per quas ante Jugurtha vias!
 Actius hinc traxit Phœbus monumenta, quod ejus
 Una decem vicit miſſa ſagitta rates.
 Bella fatis cecini; citharam jam poſcit Apollo
 Victor, et ad placidos exuit arma choros.
 Candida nunc molli ſubeant convivia luco,
 Blanditæque fluant per mea colla roſæ:
 Vinaque fundantur prælis elifa Falernis,
 Terque lavet noſtras ſpica Ciliffa comas.
 Ingenium potis irritet Muſa poetis:
 Bacche, foles Phœbo fertiliſ eſſe tuo.

Ille

Ille paludosos memoret servire Sicambros:
 Cepheam hic Meroen, fuscaque regna canat:
 Hic referat fero confessum federe Parthum;
 Reddat signa Remi, mox dabit ipse sua:
 Sive aliquid pharetris Augustus parcer Eois,
 Differat in pueros ista tropaea suos.
 Gaude, Crasse, nigras si quid sapis inter arenas,
 Ire per Euphraten ad tua busta licet.
 Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec
 Injiciat radios in mea vina dies.

ELEGIA VII.

SUNT aliquid manes. Lethum non omnia finit;
 Lucidaque evictos effugit umbra rogos.
 Cynthia namque meo visa est incumbere fulcro,
 Murmur ad extremae nuper humata viæ;
 Cum mihi ab exequiis somnus penderet amaris,
 Et quererer lecti frigida regna mei.
 Eosdem habuit secum, quibus est elata, capillos;
 Eosdem oculos: lateri vestis adusta fuit.
 Et solitum dito beryllon adederat ignis,
 Summaque Letheus triverat ora liquor:
 Spirantisque animos, et vocem misit: at illi
 Pollicibus fragiles increpere manus.
 Perfide, nec cuiquam melior sperande puellæ,
 In te jam vires somnus habere potest?

Jamne

Jamne tibi exciderunt vigilacis furta Suburræ,
 Et mea nocturnis trita fenestra dolis?
 Per quam demisso quoties tibi fune pependi,
 Alterna veniens in tua colla manu.
 Sæpe Venus trivio commissa est pectore misto;
 Fecerunt tepidas pallia nostra vias.
 Federis heu tacit! cujus fallacia verba
 Non audituri diripuere Noti.
 At mihi non oculos quisquam inclamavit euntes:
 Unum impetrassem te revocante diem.
 Nec crepuit fissa me propter arundine custos;
 Læfit et objectum tegula curta caput.
 Denique quis nostro curvum te funere vidit?
 Atram quis lacrymis incaluisse togam?
 Si piguit portas ultra procedere, at illuc
 Jussisses lectum lentius ire meum.
 Cur ventos non ipse rogis, ingrate, petisti?
 Cur nardo flammæ non oluere meæ?
 Hoc etiam grave erat, nulla mercede hyacinthos
 Injicere, et fracto busta piare cado.
 Lygdamus uratur, candescat lamina vernæ:
 (Senfi ego, cum infidiis pallida vina bibi)
 Aut Nomas arcana tollat versuta salivas.
 Dicit damnatas ignea testa manus.
 Quæ modo per viles inspecta est publica noctes,
 Hæc nunc aurata cyclade signat humum:

U u

Et

358 PROPERTII LIBER IV.

Et graviora rependit inquis pensa quafillis,
 Garrula de facie si qua locuta mea est.
 Nostraque quod Petele tulit ad monumenta corollas,
 Codicis immundi vincula sentit anus.
 Cæditur et Lalage tortis suspensa capillis,
 Per nomen quoniam est ausa rogare meum.
 Te paciente, meæ conflavit imaginis aurum,
 Ardentि e nostro dotem habitura rogo.
 Non tamen infector, quamvis mereare, Properti;
 Longa mea in libris regna fuere tuis.
 Juro ego fatorum nulli revocabile carmen,
 Tergeminusque canis sic mihi molle sonet,
 Me servasse fidem: si fallo, vipera nostris
 Sibilet in tumulis, et super ossa cubet.
 Nam gemina est sedes turpem fortita per amnem;
 Turbaque diversa remigat omnis aqua.
 Una Clytaemnestræ stuprum vehit, altera Cressæ
 Portat mentitæ lignea monstra bovis.
 Ecce coronato pars altera vecta phafelo,
 Mulcet ubi Elyrias aura beata rosas:
 Qua numerofa fides, quaque æra rotunda Cybelles,
 Mitratisque sonant Lydia plectra choris:
 Andromedeque, et Hypermestre fine fraude maritæ
 Narrant historiæ pectora nota fuæ.
 Hæc sua maternis queritur livere catenis
 Brachia, nec meritas frigida faxa manus.

Narrat

PROPERTII LIBER IV. 359

Narrat Hypermestre magnum ausas esse forores:
 In scelus hoc animum non valuisse suum.
 Sic mortis lacrymis vitæ sanamus amores.
 Celo ego perfidiæ crimina multa tuæ.
 Sed tibi nunc mandata damus; (si forte moveris,
 Si te non totum Chloridos herba tenet)
 Nutrix in tremulis nequid desideret annis
 Parthenie: patuit, nec tibi avara fuit.
 Deliciæque meæ Latris, cui nomen ab usu est,
 Ne speculum dominæ porrigat illa novæ.
 Et quoscumque meo fecisti nomine versus,
 Ure mihi: laudes define habere meas.
 Pelle ederam tumulo, mihi quæ pugnante corymbo
 Mollia contortis alligat offa comis.
 Ramosis Anio qua pomifer incubat arvis,
 Et nunquam Herculeo numine pallet ebur;
 Hoc carmen media dignum me scribe columna,
 Sed breve, quod currens vector ab urbe legat.
 Hic Tiburtina jacet aurea Cynthia terra:
 Accessit ripæ laus, Aniene, tuæ.
 Nec tu sperne piis venientia somnia portis:
 Cum pia venerunt somnia, pondus habent.
 Nocte vagæ ferimus; Nox clausas liberat umbras,
 Errat et abjecta Cerberus ipse fera.
 Luce jubent leges Lethea ad stagna reverti:
 Nos vehimur, vectum nauta recenset onus.

U u 2

Nunc

360 PROPERTII LIBER IV.

Nunc te possideant aliae; mox sola tenebo:
Mecum eris, et mistis ossibus offa teram.
Hæc postquam querula mecum sub voce peregit,
Inter complexus excidit umbra meos.

ELEGIA VIII.

DISCE quid Esquilias hac nocte sugarit aquosas,
Cum vicina novis turba cucurrit agris.
Lanuvium annosi vetus est tutela draconis,
Hic ubi tam raræ non perit hora moræ,
Qua facer abripitur cæco descensus hiatu,
Qua penetrat virgo (tale iter omne cave)
Jejuni serpentis honos cum pabula poscit
Annua, et ex ima fibila torquet humo.
Talia demissæ pallent ad sacra puellæ,
Cum tenera anguineo creditur ore manus.
Ille fibi admotas a virgine corripit escas;
Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.
Si fuerint castæ, redeunt in colla parentum;
Clamantque agricolæ, Fertilis annus erit.
Huc mea detonsis avecta est Cynthia mannis:
Causa fuit Juno; sed mage causa Venus.
Appia dic, quæso, quantum te teste triumphum
Egerit, effusis per tua faxa rotis,
Turpis in arcana sonuit cum rixa taberna;
Si sine me, famæ non sine labe meæ.

Spectaculum

PROPERTII LIBER IV. 361

Spectaculum ipsa fedens primo temone peperdit,
Ausa per impuros frena movere locos.
Serica nam taceo volsi carpenta nepotis,
Atque armillatos colla Molossa canes;
Qui dabit immundæ venalia fata saginæ,
Vincit ubi eras barba pudenda genas.

ELEGIA IX.

CUM fieret nostro toties injuria lecto,
Mutato volui castra movere toro.
Phyllis Aventinæ quædam est vicina Dianæ,
Sobria grata parum; cum bibit, omne decet.
Altera Tarpeios est inter Teia lucos,
Candida; sed potæ non satis unus erit.
His ego constitui noctem lenire vocatis,
Et Venere ignota furta novare mea.
Unus erat tribus in secreta lectulus herba.
Quæris concubitus? inter utramque fui.
Lygdamus ad cyathos, vitriique æstiva supellex,
Et Methymnæi Graia saliva meri.
Nile, tuus tibicen erat, crotaliflora Phyllis,
Et facilis spargi munda sine arte rosa.
Nanus et ipse suos breviter concretus in artus
Jaçtabat truncas ad cava buxa manus.
Sed neque suppletis constabat flamma lucernis,
Decidit inque suos mensa supina pedes:

Me

Me quoque per talos Venerem quærente secundos,
 Semper damnoſi ſubfiluere canes.
 Cantabant furdo; nudabant pectora cæco:
   Lanuvii ad portas, hei mihi, folus eram.
 Cum ſubito rauci fonuerunt cardine poſtes,
   Et levia ad primos murmura facta Lares.
 Nec mora, cum totas refupinat Cynthia valvas
   Non operoſa comis, fed furibunda decens.
 Pocula mi dīgitos inter cecidere remiſſos;
   Palluerantque ipſo labra ſoluta mero.
 Fulminat illa oculis, et quantum femina, fævit:
   Spectaculum capta nec minus urbe fuit.
 Phyllidos iratos in vultum conjicit ungues:
   Territa vicinas Teia clamat aquas.
 Lumina ſopitos turbant elata Quirites;
   Omnis et infana ſemita nocte ſonat.
 Illas direptisque comis, tunicisque ſolutis
   Excipit obſcuræ prima taberna viæ.
 Cynthia in exuviis gaudet, vičtrixque recurrit,
   Et mea perversa fauciāt ora manu;
 Imponitque notam collo, morſuque cruentat;
   Præcipueque oculos, qui meruere, ferit.
 Atque ubi jam noſtris laſſavit brachia plagis,
   Lygdamus ad plutei fulcra finiftra jacens
 Exuitur, Geniumque meum proſtratus adorat.
   Lygdame, nil potui; tecum ego captus eram.

Supplicibus

Supplicibus palmis tum demum ad federa veni,
   Cum vix tangendos præbuit illa pedes,
 Atque ait; Admissæ ſi viſ me ignoscere culpæ,
   Accipe, quæ noſtræ formula legis erit.
 Tu neque Pompeia ſpatiabere cultus in umbra,
   Nec cum laſcivum ſternet arena forum.
 Colla cave infleſtas ad ſummum obliqua theatrum,
   Aut lectica tuæ ſudet aperta moræ.
 Lygdamus in primis, omnis mihi cauſa querelæ,
   Veneat, et pedibus vincula bina trahat.
 Indixit leges: respondi ego; Legibus utar.
   Riferat imperio facta ſuperba dato.
 Dein, quemcunque locum externæ tetigere puellæ,
   Suffit, et pura limina tergit aqua:
 Imperat et totas iterum mutare lacernas;
   Terque meum tetigit ſulfuris igne caput.
 Atque ita mutato per ſingula pallia lecto,
   Respondi; et toto ſolvimus arma toro.

E L E G I A X.

AMPHITRYONIADES qua tempeſtate juvencos
   Egerat a ſtabulis, o Erythea, tuis,
 Venit ad invictos pecorofa Palatia montes,
   Et ſtatuit feffos feffus et ipſe boves,
 Qua Velabrum ſuo stagnabant flumine, queque
   Nauta per urbanas velificabat aquas.

Sed

364 PROPERTII LIBER IV.

Sed non infido manserunt hospite Caco
 Incolumes: furto polluit ille Jovem.
 Incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro,
 Per tria partitos qui dabat ora sonos.
 Hic, ne certa forent manifestæ signa rapinæ,
 Aversos cauda traxit in antra boves.
 Nec fine teste Deo. Furem sonuere juvenci,
 Furis et implacidas diruit ira fores.
 Mænalius jacuit pulsus tria tempora ramo
 Cacus: et Alcides sic ait; Ite boves,
 Herculis ite boves, nostræ labor ultime clavæ,
 Bis mihi quæfitæ, bis mea præda boves;
 Arvaque mugitu fancite Boaria longo:
 Nobile erit Romæ pascua nostra forum.
 Dixerat, et sicco torret fitis ora palato,
 Terraque non ullas feta ministrat aquas.
 Sed procul inclusas audit ridere puellas;
 Lucus ab umbroso fecerat orbe nemus,
 Femineæ loca clausa Deæ, fontesque piandos,
 Impune et nullis sacra reiecta viris.
 Devia puniceæ velabant limina vittæ:
 Putris odorato luxerat igne casa:
 Populus et longis ornabat frondibus ædem;
 Multaque cantantes umbra tegebat aves.
 Huc ruit in siccum congesto pulvere barbam,
 Et jacit ante fores verba minora Deo.

Vos

PROPERTII LIBER IV. 365

Vos precor, o luci sacro quæ luditis antro,
 Pandite defessis hospita tesca viris.
 Fontis egens erro, circaque sonantia lymphis;
 Et cava suscepito flumine palma sat est.
 Audistisne aliquem, tergo qui sustulit orbem?
 Ille ego sum: Alciden terra recepta vocat.
 Quis facta Herculeæ non audit fortia clavæ,
 Et nunquam ad vastas irrita tela feras?
 Atque uni Stygias hominum luxisse tenebras
 * * * * *
 Quod si Junoni sacrum faceretis amaræ,
 Non clausisset aquas ipsa noverca suas.
 Sin aliquam vultusque meus, setæque leonis
 Terrent, et Lybico sole perusta coma;
 Idem ego Sidonia feci servilia palla
 Officia, et Lyda pensa diurna colo:
 Mollis et hirsutum cepit mihi fascia pectus;
 Et manibus duris apta puella fui.
 Talibus Alcides. At talibus alma sacerdos
 Puniceo canas stamine vincita comas;
 Parce oculis, hospes, lucoque abscede verendo:
 Cede agedum, et tuta limina linque fuga.
 Interdicta viris metuenda lege piatur,
 Quæ se summota vindicat ara casa.
 Magnam Tirefias aspexit Pallada vates,
 Fortia dum, posita Gorgone, membra lavat.

Actio

X x

Di

Di tibi dent alios, fontes : hæc lympha puellis
 Avia secreti limitis una fuit.
 Sic anus. Ille humeris postes concussoit opacos :
 Nec tulit iratam janua clausa fitim.
 At postquam exhausto jam flumine vicerat æstum,
 Ponit vix siccis tristia jura labris.
 Angulus hic mundi nunc mea fata trahentem
 Accipit; hæc fesso vix mihi terra patet.
 Maxima quæ gregibus devota est ara repertis,
 Ara per has, inquit, maxima facta manus,
 Hæc nullis unquam pateat veneranda puellis ;
 Herculis eximii ne sit inulta fitis.
 Sancte pater, salve, cui jam favet aspera Juno;
 Sancte, velis libro dexter inesse meo.
 Nunc quoniam manibus purgatum sanxerat orbem,
 Sic Sanctum Tatiæ composuere Cures.

ELEGIA XI.

NUNC Jovis incipiam causas aperire Feretri,
 Armaque de ducibus trina recepta tribus.
 Magnum iter ascendo ; sed dat mihi gloria vires :
 Non juvat e facilis lecta corona jugo.
 Imbuis exemplum primæ tu, Romule, palmæ
 Hujus, et exuvias plenus ab hoste redis,
 Tempore quo portas Cæninium Acrona petentem
 Victor in eversum cuspidi fundis equum.

Acron

Acron Herculeus Cænina ductor ab arce,
 Roma, tuis quondam finibus horror erat.
 Hic spolia ex humeris, ausus sperare Quirini
 Ipse dedit, sed non fanguine sicca suo.
 Hunc videt ante cavas vibrantem spicula turres
 Romulus, et votis occupat ante ratis ;
 Jupiter, hæc hodie tibi victima corrut Acron.
 Voverat, et spolium corrut ille Jovi.
 Urbis, Virtutisque parens sic vincere suevit,
 Qui tulit aprico frigida castra lare.
 Idem eques et frenis, idem fuit aptus aratris ;
 Et galea hirsuta comta lupina juba ;
 Picta nec inducto fulgebat parma pyropo ;
 Præbebant cæsi baltea lenta boves.
 Coffus at insequitur Veientis cæde Tolumni,
 Vincere cum Veios posse laboris erat :
 Nec dum ultra Tiberim belli sonus ; ultima præda
 Nomentum, et captæ jugera terna Coræ.
 Et Veii veteres et vos tum regna fuitis ;
 Et vestro posita est aurea sella foro.
 Nunc intra muros pastoris buccina lenti
 Cantat, et in vestris ossibus arva metunt.
 Forte super portæ dux Veius astitit arcem ;
 Colloquiumque sua fretus ab urbe dedit.
 Dumque aries murum cornu pulsabat aheno,
 Vineaque inductum longa tegebatur opus,

X x 2

Coffus

368 PROPERTII LIBER IV.

Coffus ait; Forti melius concurrere campo.
 Nec mora fit, plano sifit uterque gradu.
 Di Latias juvere manus: defecta Tolumni
 Cervix Romanos sanguine lavit equos.
 Claudius a Rheno trajectos arcuit hostes,
 Bellica cum vasti parma relata ducis
 Virdomari; genus hic Rheno jactabat ab ipso,
 Nobilis erectis fundere gesa rotis.
 Illi virgatis jaculanti ex agmine braccis
 Torquis ab incisa decidit unca gula.
 Nunc spolia in templo tria condita causa Feretri,
 Omine quod certo dux ferit ense ducem.
 Seu, quia victa suis humeris haec arma ferebant,
 Hinc Feretri dicta est ara superba Jovis.

ELEGIA XII.

DESINE, Paule, meum lacrymis urgere sepulcrum;
 Panditur ad nullas janua nigra preces.
 Cum semel infernas intrarunt funera leges,
 Non exorato stant adamante viæ.
 Te licet orantem fuscæ Deus audiat aulæ,
 Nempe tuas lacrymas litora surda bibent.
 Vota movent Superos: ubi portitor æra recepit,
 Obserat herbosos lurida porta rogos.
 Sic moestæ cecinere tubæ, cum subdita nostrum
 Detraheret lecto fax inimica caput.

Quid

PROPERTII LIBER IV. 369

Quid mihi conjugium Pauli, quid currus avorum
 Profuit, aut famæ pignora tanta meæ?
 Num minus immites habui Cornelia Parcas?
 Et sum quod digitis quinque levatur onus.
 Damnatae noctes, et vos vada lenta paludes,
 Et quæcunque meos implicat unda pedes,
 Immatura licet, tamen huc non noxia veni:
 Det pater hic umbræ mollia jura meæ.
 Aut si quis posita judex sedet Æacus urna,
 In mea sortita judicet offa pila.
 Affideant fratres: juxta Minoia sella, et
 Eumenidum intento turba severa foro.
 Sifyphe, mole vaces; taceant Ixionis orbes;
 Fallax Tantaleo corripiare liquor:
 Cerberus et nullas hodie petat improbus umbras;
 Et jaceat tacita lapſa catena fera.
 Ipsa loquor pro me. Si fallo, pœna fororum
 Infelix humeros urgeat urna meos.
 Si cui fama fuit per avita tropæa decori,
 Afra Numantinos regna loquuntur avos.
 Altera maternos exæquat turba Libones,
 Et domus est titulis utraque fulta suis.
 Mox ubi jam facibus cessit prætexta maritis,
 Vinxit et acceptas altera vitta comas,
 Jungor, Paule, tuo sic discessura cubili:
 In lapide hoc uni nupta fuisse legar.

Testor

370 PROPERTII LIBER IV.

Testor majorum cineres tibi, Roma, colendos,
 Sub quorum titulis Africa tonfa jaces;
 Et Persen proavi simulantem pectus Achillis,
 Quique tuas proavus fregit, Achille, domos;
 Me neque censuræ legem mollisse, nec ulla
 Labe mea nostros erubuisse focos.
 Non fuit exuvias tantis Cornelia damnum:
 Quin et erat magnæ pars imitanda domus.
 Nec mea mutata est ætas; fine criminè tota est:
 Viximus insignes inter utramque facem.
 Mi natura dedit leges a sanguine ductas,
 Ne possim melior judicis esse metu.
 Quælibet austeras de me ferat urna tabellas,
 Turpior assessu non erit ulla meo:
 Vel tu, quæ tardam movisti fune Cybellen,
 Claudia turritæ rara ministra Deæ;
 Vel cui, commissos cum Vesta reposceret ignes,
 Exhibuit vivos carbasus alba focos.
 Nec te, dulce caput, mater Scribonia, læsi.
 In me mutatum quid, nisi fata, velis?
 Maternis laudor lacrymis, urbisque querelis;
 Defensa et gemitu Cæsaris offa mea.
 Ille sua nata dignam vixisse fororem
 Increpat; et lacrymas vidimus ire Deo.
 Et tamen emerui generosos vestis honores,
 Nec mea de sterili facta rapina domo.

Te,

PROPERTII LIBER IV. 371

Te, Lepide, et te, Paule, meum post fata levamen,
 (Condita sunt vestro lumina nostra finu)
 Vidimus, et fratrem sellam geminasse curulem;
 Confuse quo facto tempore rapta soror.
 Filia tu specimen censuræ nata paternæ,
 Fac teneas unum, nos imitata, virum.
 Et serie fulcite genus. Mihi cymba volenti
 Solvitur, uncturis tot mea fata meis.
 Hæc est feminei merces extrema triumphi,
 Laudat ubi emeritum libera Fama rogum.
 Nunc tibi commando communia pignora natos:
 Hæc cura et cineri spirat inusta meo.
 Fungere maternis vicibus pater: illa meorum
 Omnis erit collo turba ferenda tuo.
 Oscula cum dederis tua flentibus, adjice matris:
 Tota domus cœpit nunc onus esse tuum.
 Et siquid doliturus eris; fine testibus illis:
 Cum venient, fuccis oscula falle genis.
 Sat tibi sint noctes, quas de me, Paule, fatiges;
 Somniaque in faciem credita sœpe meam.
 Atque ubi secreto nostra ad simulacra loqueris,
 Ut responsuræ singula verba jace.
 Seu tamen adversum mutarit janua lectum,
 Sederit et nostro cauta noverca toro;
 Conjugium, pueri, laudate, et ferte paternum:
 (Capta dabit vestris moribus illa manus)

Nec

372 PROPERTII LIBER IV.

Nec matrem laudate nimis ; collata priori
Vertet in offensas libera verba suas :
Seu memor ille mea contentus manserit umbra,
Et tanti cineres duxerit esse meos ;
Discite venturam jam nunc sentire senectam,
Cœlibis ad curas nec vacet ulla via.
Quod mihi detractum est, vestros accedat ad annos :
Prole mea Paulum sic juvat esse senem.
Et bene habet ; nunquam mater lugubria sumfi :
Venit in exequias tota caterva meas.
Causa perorata est : flentes me furgite testes ;
Dum premium vitæ grata rependit humus.
Moribus et cœlum patuit. Sim digna merendo,
Cujus honoratis offa vehantur aquis.

F I N I S.

